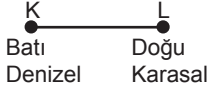

17. DENEME - ÇÖZÜMLER

1.

K ve L noktasının özel konumları farklıdır. Buna bağlı olarak bitki örtüsü, tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi, ürün çeşidi, sıcaklık ortalaması farklıdır.

K ve L noktaları aynı enlemde yer almaktadır. Bu özellik matematik konumu ifade eder. Aynı enlemde yer alan yerler ekvatora eşit uzaklıktadır. Böylece güneş ışınları aynı açı ile düşer.

CEVAP: E

2. Dolin, polye, mağara ve obruk karstik erime şekilleridir. Bu şekiller ancak kalker, jips ve kaya tuzu gibi kayaların üzerinde oluşabilir. (I)

Karstik şekillerde fiziksel parçalanma yerine kimyasal parçalanma görülür. (II)

Geniş tabanlı vadiler Ege bölgesinde yaygındır. (III)

Sıcak su kaynaklarına fay hatlarında rastlanır. Karstik arazilerde soğuk su kaynaklarından voklüz yaygındır. (IV)

CEVAP: A

3. Fiziki haritalarda renkler yükselti basamaklarını gösterir. Örneğin, Çukurova-yeşil, Yüksekova-kahverengi ile gösterilir. İkisi de ovadır ancak yükseltileri farklı olduğundan ayrı renklerle gösterilir.

Kahverengi tonların hakim olduğu yerler yüksek ve engebelidir. Ulaşım kısıtlıdır.

Eğimli olduklarından çığ oluşur. Akarsuların akış hızı yüksek olduğundan da hidroelektrik potansiyelleri fazladır.

CEVAP: E

4. Genç oluşumlu arazilerde; kırıklı arazi fazladır, deprem görülür. Aşınma henüz bitmediğinden engebe, yükselti fazladır.

Ancak taşkömürü I. zaman Paleozoikte oluştuğundan yaşlı arazilerde görülür. Bu nedenle ilk dört açıklama doğrudur.

CEVAP: D

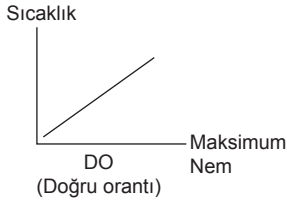
5. II. Taşeli Platosu
III. Antalya Yöresi
IV. Batı Karadeniz
V. Doğu Karadeniz

Dağlar denize paralel olduğundan boyuna kıyı tipi görülür. Bu tip kıyılarda kıta sahanlığı dardır.

I nolu yöre Çukurova'dır. Çukurova'da kıta sahanlığı geniş olduğundan kıyılarda dalgalar birikim yapabilir. Böylelikle irili ufaklı çok sayıda lagün gölü oluşur.

CEVAP: A

- 6.

- I. Adana
II. Kıyı Ege
III. Güney Marmara
IV. Biga Yöresi
V. Batı Karadeniz

Ocak ayında en sıcak yer Adana olduğundan maksimum nem en fazla; en soğuk yer Batı Karadeniz olduğundan maksimum nem en az buradadır.

CEVAP: B

17. DENEME - ÇÖZÜMLER

7. Föhn rüzgarı dağlık yörelerde oluşur.

Bu nedenle;

- I. Yıldız Dağları
- II. Küre Dağları
- III. Doğu Karadeniz Dağları
- V. Toroslar'da föhn rüzgarları görülür.

Ancak IV numaralı yöre Güneydoğu Anadolu'da Suriye sınırında yer alan düz bir alandır. Bu nedenle burada föhn rüzgarı oluşamaz.

CEVAP: D

8. Taralı yöreler İç Anadolu'da Tuz Gölü, Doğu Anadolu'da Iğdır Ovası'dır.

Yağışın az olduğu yörelerde mutlak nem (havada bulunan gerçek nem) az, bitki örtüsü cılızdır. Nem oranı az olduğundan günlük sıcaklık farkı fazladır. Buna bağlı olarak kayalar fiziksel olarak parçalanır.

Bağıl nem oranı yüksek olan yerlerde yağış fazla olacağından kimyasal parçalanma ve bitki örtüsünün gür olması beklenir. Oysa ki işaretli yörelerde bağıl nem oranı düşüktür.

CEVAP: B

9. Tabloda okur-yazar oranları verilmiştir. Tabloda toplam okur-yazar kadın ve erkek nüfusu verilseydi okuma yazma bilen kişi sayısı tespit edilebilirdi.

Bu nedenle tablodan tüm bölgelerde erkeklerin okur yazarlık oranı kadınlardan fazladır bilgisine ulaşılabılır.

CEVAP: C

10. Taralı bölge Doğu Anadolu'nun güney doğusundan başlayıp Erzurum-Kars Platosuna kadar uzanmaktadır. Burası Türkiye'nin en engebeli yeridir. Ulaşım, sanayi gelişmemiştir. Devlet hizmetleri dışında yatırım neredeyse yoktur. Bu nedenle gelişmişlik düzeyi azdır. Kırsal nüfus fazladır. Doğum oranı yüksek olup tarım arazileri dar olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır. İş olanakları yetersiz olduğundan kişi başına düşen gelir azdır.

CEVAP: E

11. _____ 60°K
----- 42°K
----- Türkiye 36°K
----- 30°K
----- 23°27' Yengeç Dönencesi
----- 0°

- Türkiye'nin matematik konumu -

Türkiye'de güney yamaçlarda güneşlenme süresi, güneş ışınlarının düşme açısı fazladır. Madra, Bey, Bolkar ve Allahuekber dağlarının güney yamaçları bu nedenle yoğun nüfusludur. Kaçkarların güney yamaçlarına da güneş kuzey yamaçlarından daha büyük açı ile düşer. Ancak Kaçkarların kuzey yamacı Karadeniz'e dönük olduğundan daha nemli ve ılımandır. Bu nedenle Kaçkarların kuzey yamacı güney yamacına göre daha fazla nüfuslanmıştır.

CEVAP: A

12. Kıyı ovalarımızda iklim koşullarının elverişliliğine bağlı olarak tarım ürünü çeşidi fazladır.

CEVAP: E

13. Tabloda turuncğil üretim oranları verilmiştir. Sıcaklık ile ilgili bir bilgi olmadığından soğuğa en dayanıklı turuncğil portakaldır denemez. Ayrıca tabloda turuncğillerin yetişme alanları da verilmemiştir.

CEVAP: E

14. A) Üretimin tamamı Karadeniz Bölgesindedir (D).
B) Yağışın 1500 mm üstünde olması kaliteyi artırır (D).
C) Çay don olaylarından olumsuz etkilenir. Bu nedenle 500-600 metreden yüksekte yetişmez (D).
D) Devletin destekleme alımı yaptığı ürünler arasında yer almaz (Y).
Devlet çay üreticisinin olumsuz piyasa koşullarından etkilenmemesi için destekleme alımı yapmaktadır.
E) Çay Cumhuriyet dönemi ile Türkiye'ye getirilmiştir. Doğal yetişme alanı Doğu Karadeniz'dir.

CEVAP: D

17. DENEME - ÇÖZÜMLER

15. I. İç Batı Anadolu
II. İç Anadolu
III. İç Anadolu
IV. Güneydoğu Anadolu
- Haritada numaralarla gösterilen yandaki yörelerde koyun yetiştiriciliğine uygun kısa boylu otlar ve geniş düzlükler bulunur.

Ancak V numaralı yöre Erzurum-Kars Platosudur. Burada uzun boylu otlar yaygın iken engebe de fazladır. Bu nedenle koyun yetiştiriciliğine daha az elverişlidir.

CEVAP: E

16. Orman alanlarının tahrip edilerek imara açılması, kaçak kesimlerle kesime uygun olmayan ağaçların kesimi, keçi yetiştiriciliğinin ormanlık alanlarda yapılması ve orman yangınları orman arazilerini yok etmektedir. Heyelan ise ormanlara daha az zarar verir.

CEVAP: B

17. Yeraltı Kaynağı | Rezerv Alanı
Bor | Eskişehir (Seyitgazi) (D)
Bakır | Artvin (Murgul) (D)
Krom | Elazığ (Guleman) (D)
Demir | Sivas (Divriği) (D)
Barit | Isparta Keçiborlu (Y)

Barit en fazla Antalya-Alanya'da çıkarılır.

CEVAP: E

18. Linyit, jeotermal ve doğalgaz jeolojik yapı ile ilgilidir. İklimden etkilenmezler. Akarsu yağış ve buharlaşmadan, güneş ışınları mevsimsel değişime uğradığından iklimden etkilenir.

CEVAP: E